

POSTANOWIENIE

Dnia 29 maja 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek

w sprawie z powództwa A. K. i P. K.
przeciwko Skarbowi Państwa - Wojewodzie (...)
o odszkodowanie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 29 maja 2020 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda P. K.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 11 grudnia 2018 r., sygn. akt I ACa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od powoda P. K. na rzecz Skarbu
Państwa - Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej
kwotę 5.400,00 (pięć tysięcy czterysta) zł tytułem zwrotu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Skarżący oparli wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na pierwszej i drugiej spośród wymienionych przesłanek.

Przez istotne zagadnienie prawne, o którym mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., należy rozumieć problem o charakterze prawnym, powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozwiązanie stwarza realne i poważne trudności. Problem ten musi mieć charakter uniwersalny, co oznacza, że jego rozwiązanie powinno służyć rozstrzygnięciu innych, podobnych spraw. Chodzi przy tym o problem, którego wyjaśnienie jest konieczne dla rozstrzygnięcia danej sprawy, a więc pozostający w związku z podstawami skargi oraz z wiążącym Sąd Najwyższy - ustalonym przez sąd drugiej instancji - stanem faktycznym sprawy (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), i także w związku z podstawą prawną zaskarżonego wyroku (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13 oraz z dnia 3 lutego 2012 r. I UK 271/11 - nie publ.). Konieczne jest przytoczenie argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Skarżący powinien nie tylko wskazać przepis prawa (materialnego lub procesowego), którego dotyczy zagadnienie, ale także przedstawić pogłębioną argumentację prawną w celu wykazania, że zagadnienie jest istotne, a jego rozstrzygnięcie ma znaczenie dla merytorycznego rozstrzygnięcia w jego sprawie (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 23 sierpnia 2007 r., I UK 134/07 oraz z dnia 9 lutego 2011 r., III SK 41/10 - nie publ.).

Natomiast oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo, iż budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 czerwca 2008 r., sygn. akt III CSK 104/08, nie publ.; z dnia 28 marca 2007 r., sygn. akt II CSK 84/07, nie publ.).

Skarżący swoje wątpliwości ujął w pytaniach: “czy wynikająca z art. 361 § 2 kodeksu postępowania cywilnego zasada uwzględnienia w wysokości odszkodowania nie tylko strat, ale również korzyści, które poszkodowany mógłby osiągnąć, gdyby szkody mu nie wyrządzono, jest limitowana wyłącznie przez art. 361 par. 1 k.p.c. (wymóg adekwatnego związku przyczynowego), czy też zasada ta nie zwalnia Stron procesu z obowiązku dokładnego dochodzenia wysokości tych kwot - powoda - co do poniesionej straty, natomiast pozwanego - co do odniesionych przez pozwanego (co do zasady przez to samo zdarzenie) korzyści, podlegających ewentualnemu odliczeniu od zasądzanego odszkodowania. Inaczej mówiąc ..., czy w sytuacji badania relacji kauzalnych pomiędzy szkodą, a przysporzeniem na rzecz poszkodowanego w ramach art. 361 § 2 k.p.c., stosujemy te same wymogi i reguły w zakresie ciężaru dowodzenia oraz skutków np. prekluzji dowodowej, czy też kompensacja strat z korzyściami wymaga jedynie wykazania związku między zdarzeniem szkodzącym, a zdarzeniem, które skutkowało przysporzeniem na rzecz tego samego poszkodowanego. Pojawia się więc szczegółowa wątpliwość, czy źródłem zasady *compensatio lucri cum damno* jest art. 361 k.c. lub inny przepis prawno- materialny, czy też prawidłowe stosowanie tej zasady winno uwzględniać regulacje, wynikające z całego systemu prawnego, m.in. dotyczące wymagalności roszczeń, dotyczące powództwa wzajemnego, czy też zarzutu potrącenia”. Skarżący wskazał na potrzebę wykładni art. 361 § 2 k.p.c. i art. 322 k.p.c.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie zawiera argumentacji jurydycznej wskazującej na występowanie odmiennych ocen przedstawionego problemu oraz na to, że dotyczące go przepisy nie doczekały się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych. Przedstawione w skardze wątpliwości nie stanowią istotnego zagadnienia prawnego.

W orzecznictwie przyjmuje się, że aby szkoda majątkowa, której wysokość sąd ustala w chwili orzekania (art. 316 § 1 k.p.c.), została, z jednej strony, naprawiona w całości - jak tego, co do zasady, wymaga art. 361 § 2 k.c. - a z drugiej strony, przyznane odszkodowanie nie przekraczało jej rozmiaru, należy uwzględnić nie tylko zdarzenia, które zwiększają jej rozmiar, ale i zdarzenia, które

rozmiar ten zmniejszają. Podkreśla się przy tym doniosłość aspektu słusnościowego, związanego ściśle z funkcją odszkodowania; względami tymi uzasadnia się dopuszczalność *compensatio lucri cum damno* (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 2010 r., sygn. akt III CZP 7/10, nie publ.). Wyrównanie korzyści z uszczerbkiem nie oznacza zmniejszenia odszkodowania ani jego miarkowania, lecz stanowi element ustalania zakresu prawnie relewantnego uszczerbku w mieniu poszkodowanego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 sierpnia 2013 r., sygn. akt II CSK 681/12, nie publ.). Odszkodowanie ze swej natury ma przywrócić równowagę w majątku poszkodowanego. Nie powinno zatem prowadzić do uzyskania korzyści równoznacznych z bezpodstawnym wzbogaceniem (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 16 grudnia 1999 r., sygn. akt II CKN 643/98, nie publ.; z dnia 19 czerwca 2018 r., sygn. akt I CSK 507/17, nie publ.). Stanowisko to legło u podstaw zaskarżonego wyroku, w którym uznano, że uwzględnienie w zasądzonym odszkodowaniu kosztów odbudowy budynku ze zniszczeń wojennych, które na datę wydania decyzji z 1951 r. były już usunięte, przekraczałoby rzeczywistą szkodę poniesioną przez powodów.

Mając na uwadze powyższe nie można uznać, że przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zostały w sposób właściwy wykazane.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).